

«ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΤΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ» ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΑΠΟ ΤΟ 1981 ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ

ΜΕΡΟΣ 71ο

Λίγες ημέρες, μετά την ανακοίνωση του οίκου Moody's ότι τον Απρίλιο θα δημοσιοποιούσε την έκθεση, με την οποία θα υποβάθμιζε την πιστοληπτική ικανότητα της χώρας, στις 25 Φεβρουαρίου του 1998 είδαν το φως της δημοσιότητας τρεις ακόμη εκθέσεις για την ελληνική οικονομία.

Η μία ήταν εκείνη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, από την οποία προέκυπτε η μεγάλη υστέρηση της Ελλάδας σε σχέση με τις άλλες χώρες της Ε.Ε. σχετικά με την επίτευξη των στόχων του Προγράμματος Σύγκλισης και την απομάκρυνσή της από την είσοδο στην ΟΝΕ. Η δεύτερη ήταν η έκθεση του αμερικανικού πιστωτικού οργανισμού «Goldman Sachs», η οποία επισήμαινε ότι η δραχμή είναι υπό πίεση και αυτή δεν πρόκειται να μειωθεί γιατί οι αγορές αναμένουν είτε διορθωση είτε υποτίμηση! Και η τρίτη ήταν η έκθεση του Ινστιτούτου Τουριστικών Ερευνών και Προβλέψεων (ΙΤΕΠ) που είχε δημιουργήσει ο καθηγητής της Πολιτικής Οικονομίας Παναγιώτης Παυλιόπουλος.

Goldman Sachs: Κάντε υποτίμηση 20%...

Ειδικότερα, στην 9 σελίδων έκθεσή του ο πιστωτικός οίκος Goldman Sachs με τίτλο «Η δραχμή υπό πίεση» προέβλεπε ακόμη και την έκταση που θα έπρεπε να υποτιμηθεί η δραχμή, τονίζοντας: «Αν δεν γίνει διορθωση της δραχμής, μια υποτίμηση μέχρι 20% θα γίνει αναπόφευκτη». Η ίδια έκθεση εμφάνιζε περίπου ως «εξυγιαντική για την οικονομία μια υποτίμηση της δραχμής υπογραμμίζοντας ότι: «Μια υποτίμηση της δραχμής κατά 20% περίπου θα μπορούσε να εξισορροπήσει το ισοζύγιο εξωτερικών πληρωμών και να θέσει το δημόσιο χρέος σε ένα σταθερότερο επίπεδο». Πρόσθετε δε ότι «η οικονομική δραστηριότητα θα ενισχυθεί με την προϋπόθεση ότι η δημοσιονομική και νομισματική πολιτική θα είναι περιοριστική» και, στη συνέχεια πρόσθετε και τα ακόλουθα: «Η συγκυρία είναι ευνοϊκή για να αντιμετωπισθούν οι συνέπειες μιας υποτίμησης στον πληθωρισμό, επειδή οι διε-

θνείς τιμές του πετρελαίου και των πρώτων υλών μειώνονται». Συνεπώς, υποστήριζαν οι συντάκτες της έκθεσης αυτής «αν υπάρξει μια σφικτή εισοδηματική πολιτική, ο πληθωρισμός θα φθάσει στο 5,5%-6% στο τέλος του 1998». Παράλληλα, στην έκθεση του ΙΤΕΠ αναφέρονταν και τα ακόλουθα: «Πιστεύαμε ότι οι επιπτώσεις από την κρίση στη Ν.Α. Ασία (σ.σ.: διότι τότε είχε εκεί ξεσπάσει νομισματική κρίση), η φυγή του ξένου κεφαλαίου και η πίεση επί της δραχμής θα ήταν πιο ήπιες ή και ανυπαρκτες αν η «πρόδοος» που αποτυπώνεται στους μακροοικονομικούς δείκτες βρισκόταν σε συνέπεια με την αντίστοιχη πρόοδο στην άρση των διαρθρωτικών προβλημάτων της οικονομίας. Ακόμη και ακραίες και «μη φιλικές» συμπεριφορές τύπου Moody's θα ήταν δύσκολο να εκδηλωθούν. Το βαρύτερο, ίσως, τμήμα, της κυβερνητικής αδράνειας εν προκειμένω, βρίσκεται στην απώλεια της ευκαιρίας να γίνουμε δε-

Του
ΣΤΕΦ. Β. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ
anagrostou@elefteros.gr

κτοί στην ΟΝΕ με την πρώτη ομάδα των χωρών, χωρίς να ικανοποιήσουμε υπό την αυστηρή έννοια τα κριτήρια σύγκλισης. Αν η χώρα μας είχε πραγματοποιήσει αποφασιστικά βήματα στους κρίσιμους σημασιώδεις τομείς, «ιδιωτικοποιήσεις», «εξυγιάνση αγορών», θα ήταν εφικτό, όπως κατ' αναλογία έγινε και κατά την ενταξιακή διαδικασία στις αρχές της δεκαετίας του '80, να πεισθούν οι εταίροι να εντάξουν τη χώρα μας στην πρώτη ομάδα χωρών, το μικρότερο οικονομικό μέγεθος της χώρας, η μοναδικότητα της περιπτώσεώς της και η μεγάλη προσπάθεια θα μπορούσαν να πείσουν! Επίσης, στο ίδιο πνεύμα ήταν και η έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οποία στην ουσία ήταν μια επανάληψη της προηγούμενης αντίστοιχης έκθεσης του Νοεμβρίου του 1997, καθώς προέ-

βλεπε υψηλό πληθωρισμό, μη επίτευξη του στόχου της μείωσης του ελλείμματος σύμφωνα με το πρόγραμμα σύγκλισης, υψηλή ανεργία κ.λπ.

Όλοι πλην Ελλάδος στην ΟΝΕ...

Φυσικά στις 27 Φεβρουαρίου 1998, ημερομηνία κατά την οποία τα κράτη-μέλη της Ε.Ε. απέστειλαν τα στατιστικά τους στοιχεία με τα επιτεύγματα των κριτηρίων εισόδου στην ΟΝΕ από την 1η Ιανουαρίου 1999 στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, μόνο η Ελλάδα βρισκόταν εκτός στόχων! Η χώρα μας παρά τα τριπλά που είχε χρησιμοποιήσει τότε η κυβέρνηση Σημίτη (σ.σ.: είδαμε μέχρι στιγμής τα ποσά που είχαν αποκρυσταλλωθεί από τις δαπάνες για να προκληθεί τεχνητή μείωση του ελλείμματος ως ποσοστού του ΑΕΠ), απέτυχε να ικανοποιή-

σει το κριτήριο για το έλλειμμα, το οποίο ήταν 4% του ΑΕΠ το 1997 και προβλεπόταν να μειωθεί στο 2,8% το 1998. Επίσης, το χρέος της Ελλάδος, σύμφωνα με τα στοιχεία που είχε στείλει στην Κομισιόν η Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία είχε φθάσει στο 108,7% του ΑΕΠ το 1997 από 111,6% το 1996 και προβλεπόταν να μειωθεί στο 106,2% το 1998.

Ωστόσο, πέρα από το έλλειμμα και το χρέος, τα δύο άλλα κριτήρια του Μάαστριχτ που αφορούσαν τον πληθωρισμό και τα επιτόκια των μακροχρόνιων ομολόγων, καθώς έπρεπε να μην υπερβαίνουν το 1,5% του μέσου όρου των τριών καλύτερων επιδόσεων από χώρες-μέλη της Ε.Ε., δεν τα επιτύχαμε. Με βάση τα κριτήρια αυτά, ο πληθωρισμός της Ελλάδος θα έπρεπε να είναι το 1997 ως 2,7% σε μέσα επίπεδα αντί του 5,7% που τελικά ήταν!

Αναλήψεις καταθέσεων 1 τρισ. δρχ. σε έναν μήνα

Ενώ αυτή ήταν η καταγραφή της κατάστασης για

την ελληνική οικονομία και η δραχμή βρισκόταν υπό πίεση, συνέβη και το εξής: Το Ιανουάριο του 1998 οι καταθέτες «σήκωσαν» από τις τράπεζες ποσό ύψους 1 τρισ. δρχ., το οποίο κατά το μεγαλύτερο μέρος του τοποθετήθηκε σε αμοιβαία κεφάλαια αλλιά και repos, τα οποία μεταξύ Δεκεμβρίου 1997 και τέλους Ιανουαρίου 1998 αυξήθηκαν κατά 41,6 δισ., καθώς από 183,3 δισ. εκτοξεύθηκαν στα 224,9 δισ. δρχ.! Από τα στοιχεία που ανακοίνωσε η Τράπεζα της Ελλάδος στο τέλος Φεβρουαρίου του 1998, προέκυπτε ότι οι ιδιωτικές καταθέσεις από 18,6 τρισ. δρχ. που ήταν τον Δεκέμβριο του 1997, στο τέλος Ιανουαρίου 1998 είχαν μειωθεί σε 17,6 τρισ. δρχ. Επρόκειτο για μια εξέλιξη που μείωνε τη ρευστότητα των τραπεζών και κατά συνέπεια διατηρούσε τα επιτόκια χορηγήσεων αλλιά και καταθέσεων σε υψηλά επίπεδα, με αποτέλεσμα να ενισχύεται η τάση αύξησης του πληθωρισμού.

ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ